

27. 7. 2001

ID: 10958

Náležitosti žalobního petitu (z judikatury)

Žalobní petit nelze považovat za nesprávný, jestliže mu není možné vyhovět, protože není v souladu s hmotným právem, nebo jestliže žalobce uvedl jeho znění v omylu, například o hmotněprávní kvalifikaci uplatněného nároku.

Žalobní petit nelze považovat za nesprávný, jestliže mu není možné vyhovět, protože není v souladu s hmotným právem, nebo jestliže žalobce uvedl jeho znění v omylu, například o hmotněprávní kvalifikaci uplatněného nároku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.6.2001, sp.zn. 21 Cdo 2369/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce M. H., zastoupeného advokátem, proti žalovanému M. J., zastoupenému advokátem, o neplatnost výpovědi z pracovního poměru a náhradu mzdy, vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp.zn. 8 C 226/96, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. června 2000 č.j. 22 Co 254/2000-88, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce podal dne 17.10.1996 u Okresního soudu v Kladně žalobu, kterou se domáhal, aby bylo určeno, že "výpověď daná žalovaným žalobci dne 16.9.1996 je neplatná a pracovní poměr žalobce u žalovaného trvá nadále", a aby žalovanému bylo uloženo poskytnout žalobci "náhradu mzdy ve výši průměrného výdělku ode dne, kdy žalobce oznámil žalovanému, že trvá na dalším zaměstnávání, tj. od 4.10.1996 až do doby, kdy žalobce umožní žalovanému pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru". Žalobu zdůvodnil zejména tím, že žalovaný mu dne 16.9.1996 ústně sdělil, že s ním končí pracovní poměr a že následujícího dne (tj. 17.9.1996) již nemusí chodit do práce. Poté, co mu zástupce žalobce sdělil, že takovéto rozvázání pracovního poměru je neplatné a že žalobce trvá na tom, aby byl nadále u žalovaného zaměstnáván podle pracovní smlouvy, zaslal mu žalovaný dopis, kterým mu dal výpověď z pracovního poměru z důvodu závažného porušení pracovní kázně ke dni 30.9.1996; tento dopis byl žalobci doručen dne 9.10.1996. Žalobce považuje obě výpovědi z pracovního poměru ze dne 16.9.1996 a ze dne 9.10.1996 za neplatné právní úkony a poukazuje na to, že mu nebyla vyplacena část mzdy za srpen 1996 a za odpracované dny v září 1996.

K výzvě soudu prvního stupně žalobce podáním ze dne 20.4.1998 sdělil, že na náhradě mzdy požaduje za dobu od 4.10.1996 do 20.4.1998 částku 85.739,- Kč. Podáním ze dne 2.12.1998 žalobce soudu prvního stupně sdělil, že se domáhá, aby soud určil, že "výpověď daná žalovaným žalobci dne 16.9.1996 a výpověď žalovaného podaná dne 4.10.1996 jsou neplatné a pracovní poměr žalobce u žalovaného nadále trvá, a aby žalovanému bylo uloženo zaplatit žalobci na náhradě mzdy za dobu od

4.10.1996 do 2.12.1998 částku 194.265,- Kč; usnesením vyhlášeným při jednání dne 2.12.1998 soud prvního stupně tuto změnu žaloby připustil.

Okresní soud v Kladně rozsudkem ze dne 9.12.1998 č.j. 8 C 226/96-41 žalobu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 26.062,50 Kč k rukám "právního zástupce žalovaného" a že žalobce je povinen zaplatit "Českému státu - do pokladny Okresního soudu v Kladně" na soudním poplatku 4.340,- Kč. Z provedených důkazů dovedl, že žalovaný dne 16.9.1996 nedal žalobci "žádnou, tedy ani ústní výpověď", a pouze "rozhodl, byť zcela neformálně, o přeřazení žalobce na jinou práci". Protože k výpovědi nedošlo, nemůže soud rozhodovat o její neplatnosti. Žalobu na určení neplatnosti výpovědi ze dne 4.10.1996 soud prvního stupně zamítl s odůvodněním, že byla podána po uplynutí lhůty uvedené v ustanovení § 64 zák. práce, neboť žalobce výpověď obdržel dne 9.10.1996 a její neplatnost uplatnil u soudu až dne 2.12.1998. Zamítnutí žaloby o zaplacení náhrady mzdy soud prvního stupně zdůvodnil tím, že "navazuje" na zamítnutí žaloby o určení neplatnosti výpovědi.

K odvolání žalobce Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 24.6.1999 č.j. 24 Co 201/99-60 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku, kterým byla zamítnuta žaloba na určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru ze dne 16.9.1996, a v dalších výrocích jej zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně v tom, že žalovaný dne 16.9.1996 žalobci žádnou výpověď z pracovního poměru nedal a že proto nelze rozhodovat o její neplatnosti. Ve vztahu k výpovědi z pracovního poměru ze dne 4.10.1996 odvolací soud poukázal na obsah žaloby, v níž žalobce výslovně uvedl, že považuje za neplatnou jak výpověď ze dne 16.9.1996, tak i výpověď doručenou mu dne 9.10.1996, a dovedl, že požadavek na určení neplatnosti obsažený v žalobním petitu jen u výpovědi ze dne 16.9.1996 představuje vzhledem k "obsahu a smyslu celé žaloby" za vadu žaloby, kterou měl soud prvního stupně dotazem na žalobce odstranit. Uvedená vada žaloby pak byla odstraněna v odvolacím řízení; žalobce prostřednictvím svého zástupce vysvětlil, že "byl přesvědčen o tom, že pokud bude rozhodnuto o neplatnosti ústní výpovědi, bude automaticky neplatná i výpověď písemná a požadavek neplatnosti písemné výpovědi v petitu žaloby jen opomenul". Protože je "nepochybné, že žalobce mínil určení neplatnosti obou výpovědí", představuje podání žalobce ze dne 2.12.1998 jen "rozšíření" žaloby v požadavku na náhradu mzdy. Odvolací soud uložil soudu prvního stupně, aby v dalším řízení posoudil důvodnost žaloby na určení neplatnosti výpovědi podané dne 4.10.1996, kterou žalobce obdržel dne 9.10.1996 "po věcné stránce", a aby znovu rozhodl i o nároku žalobce na náhradu mzdy.

Okresní soud v Kladně poté rozsudkem ze dne 8.3.2000 č.j. 8 C 226/96-74 určil, že výpověď daná žalovaným žalobci dne 9.10.1996 je neplatná, žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci 55.440,- Kč, žalobu o zaplacení dalších 138.825,- Kč zamítl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 67.499,40 Kč a že žalobce je povinen zaplatit "Českému státu do pokladny Okresního soudu v Kladně" na soudním poplatku 4.340,- Kč. Soud prvního stupně dovedl, že výpověď doručená žalobci dne 9.10.1996 je neplatná, neboť v ní není v rozporu s ustanovením § 44 odst.2 zák. práce výpovědní důvod "skutkově vymezen a konkretizován, není uvedeno, jakého konkrétního závažného porušení pracovní kázně se žalobce dopustil". Soud prvního stupně dále dovedl, že žalobce dopisem ze dne 4.10.1996 trval na "dalším zaměstnávání"; i když tímto dopisem "reagoval na údajnou výpověď z 16.9.1996", ze "všech dalších úkonů učiněných prostřednictvím soudu vůči žalovanému vyplývá, že na dalším zaměstnávání trval, tato skutečnost je uvedena už v žalobě, z jejíhož obsahu vyplývá, že žalobce požadoval určení neplatnosti výpovědi ze dne 16.9. i 9.10.1996". Protože žalobce oznámil žalovanému, že chce být nadále zaměstnáván, a protože pracovní poměr trvá i nadále a nemohl skončit konkludentně, má žalobce nárok na náhradu mzdy

podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce. Výši této náhrady soud prvního stupně současně omezil podle ustanovení § 61 odst.2 zák. práce na dobu 6 měsíců, když přihlédl k tomu, že žalobce nastoupil od 13.11.1996 do jiného zaměstnání, v němž dosahoval vyššího příjmu než u žalovaného; za žádost žalovaného o nepřiznání náhrady mzdy ve smyslu ustanovení § 61 odst.2 zák. práce soud prvního stupně považoval jeho vyjádření, podle něhož "přiznání náhrady mzdy je zcela v rozporu s dobrými mravy".

K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 20.6.2000 č.j. 22 Co 254/2000-88 rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích, kterými bylo žalobě vyhověno (tj. ve výroku, kterým byla určena neplatnost výpovědi ze dne 9.10.1996, a ve výroku, kterým bylo žalovanému uloženo, aby zaplatil žalobci 55.440,- Kč), a ve výroku o náhradě nákladů řízení potvrdil a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 8.999,50 Kč k rukám advokáta a že návrh žalovaného na připuštění dovolání se zamítá. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně v tom, že výpověď z pracovního poměru doručená žalobci dne 9.10.1996 je "pro nedostatečnou konkretizaci" neplatná, a dovodil, že náhrada mzdy byla soudem prvního stupně stanovena v souladu s ustanovením § 61 zák. práce. Návrh žalovaného na vyslovení přípustnosti dovolání odvolací soud zamítl s odůvodněním, že posouzení, zda lze "v občanském řízení změnou návrhu uplatnit nárok na určení neplatnosti výpovědi až po uplynutí zákonné lhůty", nepředstavuje posouzení po právní stránce zásadního významu, neboť lhůta k uplatnění tohoto nároku vyplývá z ustanovení § 64 zák. práce a žalobce již v žalobě výslovně uvedl, že považuje za neplatnou jak výpověď ze dne 16.9.1996, tak ze dne 9.10.1996.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání. Namítá, že žalobce neuplatnil u soudu neplatnost výpovědi z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996, již v žalobě, ale až v podání ze dne 2.12.1998. I když v žalobě tvrdil, že považuje za neplatné obě výpovědi, v žalobním petitu navrhl určení neplatnosti jen výpovědi ze dne 16.9.1996. Nejedná se o případ rozporu mezi obsahem žaloby a jejím petitem, svědčícím "o omylu písařského či procesního rázu", ale o jeho rozhodnutí, zda napadne neplatnost "všech nebo jen některého zmíněného úkonu, zda tak učiní jednou žalobou, nebo podá další žalobu samostatnou". Žalobcem zvolený žalobní petit byl navíc záměrný, neboť - jak vyplývá z jeho odvolání ze dne 16.2.1999 - vycházel z právního názoru, že v pořadí druhá výpověď z pracovního poměru je "nicotná" a že proto "nebyla pojata do výroku o vydání rozsudku", neboť "nelze žádat zrušení něčeho, co neexistuje". Podle názoru dovolatele žalobní petit uvedený v žalobě obsahoval "věrně a přesně" procesní názor žalobce a jeho "právní omyl ohledně automatické platnosti či neplatnosti výpovědi z pracovního poměru" byl omylem hmotněprávním; nelze proto dovozovat, že by žalobce uplatnil požadavek na určení neplatnosti výpovědi, která mu byla doručena dne 9.10.1996, již v žalobě. Žalovaný dále namítá, že žalobce v podání ze dne 2.12.1998 "rozšířil znění žalobního petitu" o "výpověď podanou 4.10.1996" a že soudy rozhodly o neplatnosti výpovědi dané 9.10.1996, a dovozují, že "tím rozhodovaly bez potřebného návrhu na zahájení řízení". Žalovaný rovněž namítá, že žalobce po obdržení výpovědi dne 9.10.1996 žalovanému neoznámil, že trvá na dalším zaměstnávání. Soudy však žalobci přiznaly náhradu mzdy s odůvodněním, že "ze všech dalších úkonů učiněných prostřednictvím soudu vůči žalovanému vyplývá, že na dalším zaměstnávání trval", ačkoliv tato podání reagovala jen na "první úkon, které soudy vůbec neuznaly za úkon k rozvázání pracovního poměru". Žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2000 - dále jen "o.s.ř." (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění

pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovolání je přípustné proti rozhodnutí odvolacího soudu (s výjimkou rozsudků, kterými bylo vysloveno, že se manželství rozvádí, že je neplatné nebo že zde není), jestliže trpí vadami uvedenými v ustanovení § 237 odst.1 o.s.ř. Dovolání je též přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé [§ 238 odst.1 písm.a) o.s.ř.]. Dovolání je rovněž přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 238 odst.1 písm.b) o.s.ř.]. Dovolání je také přípustné proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno, jestliže odvolací soud ve výroku rozhodnutí vyslovil, že dovolání je přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu (§ 239 odst.1 o.s.ř.). Nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (§ 239 odst.2 o.s.ř.).

V posuzovaném případě soud prvního stupně rozsudkem ze dne 8.3.2000 č.j. 8 C 226/96-74 určil, že výpověď daná žalovaným žalobci dne 9.10.1996 je neplatná, a žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci 55.440,- Kč, poté, co jeho dřívější rozsudek ze dne 9.12.1998 č.j. 8 C 226/96-41, kterým byla žaloba v této části zamítnuta, byl rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 24.6.1999 č.j. 24 Co 201/99-60 zrušen; příčinou toho, proč soud prvního stupně v rozsudku ze dne 8.3.2000 č.j. 8 C 226/96-74 rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku, byl závazný právní názor obsažený ve zrušovacím rozhodnutí odvolacího soudu o včasnosti podání žaloby na určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, která byla žalobci doručena dne 9.10.1996.

Z uvedeného vyplývá, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 20.6.2000 č.j. 22 Co 254/2000-88 je přípustné podle ustanovení § 238 odst.1 písm.b) o.s.ř. Za této situace odvolací soud rozhodoval o návrhu žalovaného na vyslovení přípustnosti dovolání podle ustanovení § 239 odst.1 o.s.ř. nadbytečně; podle tohoto ustanovení může být vyslovena přípustnost dovolání jen tehdy, jestliže proti rozsudku odvolacího soudu není dovolání přípustné podle hledisek uvedených v ustanovení § 238 odst.1 o.s.ř.

Po přezkoumání napadeného rozsudku ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst.1 věta první o.s.ř.), dospěl odvolací soud k závěru, že dovolání je převážně opodstatněné.

Žaloba (návrh na zahájení řízení) musí obsahovat - kromě dalších náležitostí - též "vyličení rozhodujících skutečností" a musí z ní být "patrné, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhá" (srov. § 79 odst.1 větu druhou o.s.ř.).

Rozhodujícími skutečnostmi se rozumí údaje, které jsou zcela nutné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout. Žalobce (navrhovatel) musí v žalobě (návrhu na zahájení řízení) uvést takové skutečnosti, jimiž vylíčí skutek (skutkový děj), na jehož základě uplatňuje (v

žalobním petitu) svůj nárok, a to v takovém rozsahu a v takové kvalitě, které umožňují jeho jednoznačnou individualizaci (aby jej nebylo možné zaměnit s jiným skutkem) [srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.5.1996 sp. zn. 2 Cdo 245/96, uveřejněné pod č. 4 v časopise Soudní judikatura, roč. 1998]. Vylíčením rozhodujících skutečností se vymezuje předmět řízení po skutkové stránce.

Údaj o tom, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhá (žalobní petit), musí být v žalobě (návrhu na zahájení řízení) vyjádřen způsobem, který nevzbuzuje pochybnosti o tom, jak mají být vymezena práva a jim odpovídající povinnosti účastníků. Je tomu tak zejména proto, že soud v občanském soudním řízení, které je ovládáno dispoziční zásadou, je vázán žalobou a nemůže tedy přiznat jiná práva a uložit jiné povinnosti než jsou navrhovány, musí žalobní petit svým rozhodnutím zcela vyčerpat a nesmí jej překročit (výjimky z tohoto pravidla jsou uvedeny v ustanovení § 153 odst.2 o.s.ř.).

Žalobní petit je nesprávný, jestliže vymezení práv a jim odpovídajících povinností v něm obsažené je nepřesné, neurčité nebo nesrozumitelné. Žalobní petit musí vycházet z vylíčených rozhodných skutečností; v případě, že nevychází z těchto skutečností, ale z jiných v žalobě (v návrhu na zahájení řízení) neuvedených okolností a kdy proto nelze dovodit, na základě čeho má soud o žalobním petitu rozhodnout, je žalobní petit rovněž nesprávný, i když je sám o sobě přesný, určitý a srozumitelný. Nesprávný je též takový žalobní petit, v němž došlo k chybám v psaní nebo v počtech anebo k jiným zřejmým nesprávnostem.

Žalobní petit však nelze považovat za nesprávný, jestliže mu není možné vyhovět, protože není v souladu s hmotným právem, nebo jestliže žalobce uvedl jeho znění v omylu, například o hmotněprávní kvalifikaci uplatněného nároku.

Je-li žaloba (návrh na zahájení řízení) nesprávným podáním (například pro nesprávnost žalobního petitu), je soud povinen pokusit se postupem podle ustanovení § 43 odst.1 o.s.ř., aby takové podání bylo opraveno. Nepodaří-li se nesprávnost žaloby (návrhu na zahájení řízení) postupem podle ustanovení § 43 odst.1 o.s.ř. odstranit, soud řízení zahájené takovou žalobou (návrhem na zahájení řízení) zastaví, jsou-li splněny předpoklady uvedené v ustanovení § 43 odst.2 o.s.ř. Jestliže účastník řízení (tj. žalobce) neúplnost nebo nesprávnost žaloby (návrhu na zahájení řízení) odstraní (ať z podnětu soudu nebo z vlastní iniciativy), popřípadě alespoň odstraní ty z vad, které brání dalšímu pokračování v řízení, je možné žalobu (návrh na zahájení řízení) v řízení projednat a rozhodnout ve věci samé; v takovém případě platí (nastává fikce), že žaloba (návrh na zahájení řízení) byla bez vad již od počátku (tj. ode dne, kdy byla podána u soudu).

V posuzovaném případě žalobce v žalobě v rámci vylíčení rozhodujících skutečností uvedl, že považuje za neplatnou jak výpověď z pracovního poměru, která byla žalobci dána ústně dne 16.9.1996, tak výpověď z pracovního poměru, kterou obdržel písemně vyhotovenou dne 9.10.1996, a vylíčil důvody, proč považuje obě výpovědi z pracovního poměru za neplatné. V označení toho, čeho se žalobou domáhá (v žalobním petitu), však vyslovil požadavek, aby soud určil neplatnost výpovědi z pracovního poměru ze dne 16.9.1996 a aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit mu náhradu mzdy. Požadavek, aby soud rozhodl též o určení neplatnosti výpovědi, která byla žalobci (podle jeho tvrzení) odeslána poštou dne 4.10.1996 a kterou obdržel dne 9.10.1996, uplatnil v podání ze dne 2.12.1998, které v tentýž den předal soudu prvního stupně.

S názorem odvolacího soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 24.6.1999 č.j. 24 Co 201/99-60, podle kterého představovala skutečnost, že v žalobním petitu žalobce uvedl jen požadavek na určení neplatnosti výpovědi ze dne 16.9.1996, vzhledem k "obsahu a smyslu celé žaloby" vadu žaloby (tj. její nesprávnost v žalobním petitu), podle kterého došlo k odstranění této vady v odvolacím řízení a podle kterého se v podání žalobce ze dne 2.12.1998 jednalo jen o "rozšíření" žaloby ohledně náhrady mzdy a nikoliv též o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, doručené žalobci dne 9.10.1996, nelze souhlasit.

Z obsahu žaloby, kterou žalobce podal u soudu prvního stupně dne 17.10.1996, vyplývá, že žalobce v žalobě řádně vylíčil rozhodující skutečnosti a že přesně, určitě a srozumitelně uvedl (s výjimkou výše nároku na náhradu mzdy), čeho se domáhá. To, že v petitu žaloby neuvedl, že požaduje určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996, ačkoliv při vylíčení rozhodných skutečností označil tuto výpověď za neplatný právní úkon a sdělil důvody neplatnosti, by za této situace představovalo nesprávnost petitu žaloby (o jejíž odstranění je soud povinen se pokusit postupem podle ustanovení § 43 o.s.ř.), jen kdyby k tomu došlo chybou v psaní nebo jinou zřejmou nesprávností při vyhotovení žaloby a kdyby žalobce při odstranění této vady na takovou chybu v psaní nebo jinou zřejmou nesprávnost při vyhotovení žaloby poukázal.

Žalobce však k tomuto postupu - jak vyplývá z obsahu spisu - vedly jiné důvody. Nejvýstižněji je vyjádřil ve svém odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně ze dne 16.2.1999 a při jednání u odvolacího soudu dne 24.6.1999. Žalobce měl - jak vyplývá z odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně ze dne 16.2.1999 - za to, že výpověď z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996, je "irelevantní", neboť okamžikem, kdy mu žalovaný ústně dal výpověď z pracovního poměru, skončil jeho pracovní poměr u žalovaného, jednou skončený pracovní poměr nelze znovu "oživit" a další písemné projevy obsahující vůli zrušit pracovní poměr lze považovat za neplatné, a že proto nebylo "následující podání žalovaného" (tj. výpověď z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996) "pojato do výroku o vydání rozsudku (nelze žádat zrušení něčeho, co neexistuje)". Při jednání u odvolacího soudu dne 24.6.1999 pak žalobce (jeho zástupce advokát) uvedl, že požadavek na určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996, neuvedl v petitu žaloby proto, že byl "přesvědčen, že pokud bude rozhodnuto o neplatnosti ústní výpovědi ze dne 16.9.1996, bude automaticky neplatná i písemná výpověď, došla žalobci dne 9.10.1996".

Z uvedeného vyplývá, že žalobce ve své žalobě, kterou podal u soudu prvního stupně dne 17.10.1996, řádně vylíčil rozhodné skutečnosti (v takovém rozsahu a v takové kvalitě, že umožňovaly rozhodnout ve věci samé), a že žalobní petit v ní obsažený byl přesný, určitý a srozumitelný (s výjimkou výše nároku na náhradu mzdy a tuto vadu žaloby v průběhu řízení před soudem prvního stupně odstranil) a vycházel z vylíčených rozhodných skutečností (z obsahu žaloby bylo nepochybné, na základě čeho má být o žalobním petitu rozhodnuto). Příčinou toho, proč žalobce v petitu žaloby neuvedl také požadavek na určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996, nebyla nesprávnost žaloby nebo jejího petitu, ale právní názor (nepochybně chybný), který žalobce při podání žaloby zaujal. Omyl v právním názoru, který vedl žalobce k tomu, že žalobu podal v té podobě, jak došla soudu prvního stupně dne 17.10.1996, pak nepředstavuje nesprávnost žalobního petitu nebo jinou vadu žaloby, kterou by bylo možné odstranit s účinkem, jako by žaloba byla podána bez vad již od počátku. Žaloba je jako procesní úkon projevem vůle žalobce; projevil-li žalobce v žalobě takovou vůli, kterou v ní skutečně projeviti chtěl, tedy uvedl-li v ní to, k čemu jeho vůle skutečně směřovala, nelze ji považovat za vadný procesní úkon proto, že při jejím podání vycházel z nesprávného (chybného) právního názoru. Nápravu omylu v právním názoru, k němuž

došlo při podání žaloby, lze zjednat pouze pomocí změny žaloby (§ 95 o.s.ř.); této možnosti žalobce také v podání ze dne 2.12.1998 využil, ovšem v tomto případě platí, že nárok byl u soudu uplatněn až dnem, kdy byla soudu doručena změna žaloby (tj. dnem 2.12.1998). Za tohoto stavu dovolatel důvodně namítá, že neplatnost rozvázání pracovního poměru účastníků výpovědi, která byla žalobci doručena dne 9.10.1996, byla u soudu uplatněna nikoliv dne 17.10.1996, ale až dnem 2.12.1998.

S dovolatelem však nelze souhlasit v tom, že soudy "rozhodovaly bez potřebného návrhu na zahájení řízení", neboť žalobce v podání ze dne 2.12.1998 "rozšířil znění žalobního petitu" o "výpověď podanou 4.10.1996" a soudy rozhodly o neplatnosti výpovědi dané 9.10.1996.

V písemné výpovědi z pracovního poměru (založené ve fotokopii na č.l. 10 spisu) není uvedeno datum, kdy ji žalovaný vyhotovil. Žalobce v podání ze dne 2.12.1998 tuto výpověď označil jako "výpověď podanou dne 4.10.1996" a z jeho přednesu při jednání u soudu prvního stupně dne 2.12.1998 vyplývá, že při tomto označení vycházel ze dne, kdy podle podacího lístku byla tato výpověď podána na poštu. Z obsahu spisu pak nejsou pochybnosti o tom, že jde o výpověď, která byla žalobci podle jeho tvrzení doručena dne 9.10.1996.

Za tohoto stavu věci je zřejmé, že soudy rozhodovaly o určení neplatnosti stejné výpovědi, jakou označil žalobce ve svém podání ze dne 2.12.1998. Použily-li k jejímu označení datum, kdy byla žalobci podle jeho tvrzení doručena, a nikoliv datum, kdy byla podána na poštu (jako to učinil v žalobce v podání ze dne 2.12.1998), rozhodly o tom, co žalobce v tomto směru požadoval; nelze proto důvodně dovozovat, že by ve věci rozhodly, aniž by byl podán návrh na zahájení řízení, a že by z tohoto důvodu mohlo být řízení před soudy postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst.1 písm.e) o.s.ř.

Soudy při rozhodování věci dovodily, že žalobce má ve smyslu ustanovení § 61 odst.1 zák. práce nárok na náhradu mzdy, neboť žalovanému oznámil, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, dopisem ze dne 4.10.1996, dalšími úkony učiněných prostřednictvím soudu vůči žalovanému a žalobou. S tímto závěrem nelze souhlasit.

Nárok žalobce na náhradu mzdy je třeba posuzovat - s ohledem na to, že žalovaný dal žalobci výpověď z pracovního poměru v říjnu 1996 - podle zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [88/1968](#) Sb., č. [153/1969](#) Sb., č. [100/1970](#) Sb., č. [20/1975](#) Sb., č. [72/1982](#) Sb., č. [111/1984](#) Sb., č. [22/1985](#) Sb., č. [52/1987](#) Sb., č. [98/1987](#) Sb., č. [188/1988](#) Sb., č. [3/1991](#) Sb., č. [297/1991](#) Sb., č. [231/1992](#) Sb., č. [264/1992](#) Sb., č. [590/1992](#) Sb., č. [37/1993](#) Sb., č. [74/1994](#) Sb., č. [118/1995](#) Sb., č. [287/1995](#) Sb. a č. [138/1996](#) Sb., tedy podle zákoníku práce ve znění účinném do 30.9.1999 (dále jen "zák. práce").

Podle ustanovení § 61 odst. 1 zák. práce dal-li zaměstnavatel zaměstnanci neplatnou výpověď nebo zrušil-li s ním neplatně pracovní poměr okamžitě nebo ve zkušební době a oznámil-li zaměstnanec zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, jeho pracovní poměr trvá i nadále a zaměstnavatel je povinen poskytnout mu náhradu mzdy. Tato náhrada přísluší zaměstnanci ve výši průměrného výdělků ode dne, kdy oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, až do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci, nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru.

Oznámení zaměstnance, že trvá na tom, aby ho zaměstnavatel po neplatném rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době dále zaměstnával, je jednostranným právním úkonem zaměstnance, adresovaným zaměstnavateli, který ke své platnosti nevyžaduje písemnou formu; projev vůle zaměstnance tu může být učiněn jednáním nebo opomenutím, může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl zaměstnanec projevit. Požadavek zaměstnance, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával, není splněn, jestliže zaměstnanec podal u soudu jen žalobu na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru. Oznámení zaměstnance, že trvá na tom, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával, nahrazuje jen taková žaloba, v níž zaměstnanec uplatnil nejen neplatnost rozvázání pracovního poměru, ale také požadavek na náhradu mzdy ve smyslu ustanovení § 61 odst.1 zák. práce (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18.12.1995 sp. zn. 6 Cdo 63/95, uveřejněný pod č. 24 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1996). Uvedené oznámení může zaměstnanec učinit - má-li mít význam z hlediska ustanovení § 61 odst.1 zák. práce - poté, co s ním zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době, nejpozději do rozhodnutí soudu o žalobě zaměstnance na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru. Své stanovisko v tomto směru může zaměstnanec během uvedeného období změnit a například oznámit zaměstnavateli, že netrvá na tom, aby ho dále zaměstnával, ačkoliv mu původně sdělil, že trvá na dalším zaměstnávání, neboť zákon ani jiné právní předpisy mu nic takového nezakazují; rozhodným z tohoto hlediska je takové oznámení zaměstnance zaměstnavateli, které tu bylo v době rozhodnutí soudu o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru, jímž bylo řízení ve věci (o žalobě zaměstnance na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru) pravomocně skončeno.

V posuzovaném případě soudy dovodily, že žalobce oznámil žalovanému, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, dopisem ze dne 4.10.1996. Uvedený závěr nemůže být správný, a to již z toho důvodu, že písemná výpověď z pracovního poměru mu byla doručena až 9.10.1996; v dopise ze dne 4.10.1996 žalobce reagoval na jednání účastníků dne 16.9.1996, o němž bylo soudy zjištěno, že nepředstavovalo výpověď z pracovního poměru.

Za oznámení, že žalobce trvá na tom, aby ho žalovaný dále zaměstnával, nelze považovat ani žalobu, která byla podána u soudu prvního stupně dne 17.10.1996. I když v této žalobě byl uveden požadavek na náhradu mzdy ve smyslu ustanovení § 61 odst.1 zák. práce, žalobce se jí - jak uvedeno již výše - nedomáhal určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, která mu byla doručena dne 9.10.1996.

Za situace, kdy závěry soudů o tom, že ze "všech dalších úkonů učiněných prostřednictvím soudu vůči žalovanému vyplývá, že na dalším zaměstnávání trval", nelze pro nedostatek důvodů přezkoumat, lze považovat za oznámení žalobce, že trvá na tom, aby ho žalovaný dále zaměstnával, až podání ze dne 2.12.1998, v němž žalobce vedle požadavku na náhradu mzdy uplatnil též neplatnost výpovědi, která mu byla doručena dne 9.10.1996. Za tohoto stavu věci by mohla žalobci náhrada mzdy podle ustanovení § 61 odst.1 zák. práce náležet nikoliv od 4.10.1996, ale až od 2.12.1998.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný, neboť spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nejvyšší soud České republiky proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1 část věty za středníkem, § 243b odst. 2 věta první o.s.ř.).

V dalším řízení odvolací soud nepřehlédne, že žalobce se domáhal také určení, že pracovní poměr žalobce u žalovaného nadále trvá, a že soud prvního stupně o tomto požadavku v rozsudku ze dne 8.3.2000 č.j. 8 C 226/96-74 nerozhodl, a postará se způsobem uvedeným v ustanovení § 166 o.s.ř. o sjednání nápravy.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)